

Profesyonel Futbol Takım Taraftarlarının Fair Playe Yönelik Algılarının Metaforik Analizi

Metaphorical Analysis of the Perceptions of Professional Football Team Fans Toward Fair Play

Yakup KOÇ¹
Hasan Buğra EKİNCİ²

¹Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Erzincan, Türkiye

²Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Erzincan, Türkiye

ÖZ

Araştırmada profesyonel futbol takım taraftarlarının fair playe yönelik algılarının metaforik analizi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenoloji (olgubilim) kullanılmıştır. Araştırma grubunu Erzincan ili 2. Lig futbol takımı 24 Anagold Erzincanspor maçlarına 2022–2023 sezonunda giden yetişkin erkek taraftarlardan gönüllü olarak araştırmaya katılan 107 kişi oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak katılımcılara yönelik oluşturulan kişisel bilgi formu ile “Fair play ..... gibidir. Çünkü .....” ibaresinin yer aldığı metafor çalışma kağıdı kullanılmıştır. Çalışma kâğıdı ile elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilerek ve yorumlanmıştır. Profesyonel futbol takım taraftarlarının fair play kavramına ilişkin en sık kullandıkları metaforlar sırasıyla centilmenlik, kardeşlik, adalet, dostluk ve insanlıktır. Üretilen metaforlar gerekçelerinden hareketle ait olduğu kavramsal kategoriler incelendiğinde katılımcıların fair play için “Bilgeliliğin ifadesi olarak fair play,” “insani niteliklerin ifadesi olarak fair play,” “Doğanın bir ifadesi olarak fair play,” “Olmazsa olmaz olarak fair play,” “Nesnelerle ilgili olarak fair play” ve “Rehber olarak fair play” olarak 6 kategoride metaforlar ürettikleri belirlenmiştir. Katılımcıların çok sayıda farklı metafor kullanması ve belirli bir metaforda yüksek bir fikir birliği olmaması dikkat çekmiştir. Ayrıca katılımcıların çoğunlukla fair playin yüksek insani değerlerle bütünlük arz eden yapısına yönelik algılarının olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fair play, futbol taraftarı, metafor

ABSTRACT

The aim of the study was to analyze the perceptions of professional football team fans toward fair play. In the study, phenomenology, one of the qualitative research designs, was used. The research group consisted of 107 adult male fans who voluntarily participated in the research, who went to Erzincan 2nd League football team 24 Anagold Erzincanspor matches in the 2022–2023 season. Personal information form and worksheet created for the participants were used as data collection tools in the study. In the worksheet, the participants were asked to fill in the phrase “Fair play is like ..... . Because .....” The collected data were analyzed and interpreted by the content analysis method. The metaphors most frequently used by professional football team fans regarding the concept of fair play are sportsmanship, brotherhood, justice, friendship, and humanity, respectively. When the conceptual categories they belong to are examined based on the reasons for the metaphors produced, it has been determined that the participants produced metaphors in six categories for fair play: “Fair play as an expression of wisdom,” “Fair play as an expression of human qualities,” “Fair play as an expression of nature,” “Fair play as a must,” “Fair play regarding objects,” and “Fair play as a guide.” It was noted that the participants used a large number of different metaphors and that there was no high consensus on a particular metaphor. In addition, it was determined that the participants mostly had perceptions of the structure of fair play integrating with high human values.

Keywords: Fair play, football fan, metaphor

Geliş Tarihi/Received: 03.08.2023

Kabul Tarihi/Accepted: 01.09.2023

Yayın Tarihi/Publication Date: 02.10.2023

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:

Yakup KOÇ

E-mail: yakupkoc@erzincan.edu.tr

Cite this article as: Koç, Y., & Ekinci, H. B. (2023). Metaphorical analysis of the perceptions of professional football team fans toward fair play. *Research in Sport Education and Sciences*, 25(4), 82-88.

Copyright@Author(s) - Available online at sports-sciences-atauni-press.org

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

Fair play, sporcuların yarışmalar esnasında, güçleşen şartlar altında dahi kurallara sabırla, tutarlı ve bilinçli olarak riayet etmeleri, fırsat eşitliğini bozmamak amacıyla haksız avantajları kabullenmemeleri,

rakibin haksız dezavantajlarından yararlanmaya kalkışmaması, rakibi düşman değil, aksine oyunun gerçekleşmesini sağlayan, eşdeğer haklara sahip birey ve partner olarak görmeleri ve değer vermeleri çabalarında kendini göstermektedir (Yıldıran, 2004). Bir başka tanımda ise fair-play'in; sporda centilmenlik anlamına geldiği, dünyanın bütün halkları tarafından bilinmektedir (Simon, 1991). Fair-play kavramı sadece hakem-sporcu ya da iki sporcuyla ilgilendiren yeni bir iletişim biçimi değildir. Fair play, spor alanlarında seyirciden masöre, sporcudan antrenöre, yöneticiden hakeme kadar kısacası spora katılan herkesi doğrudan ilgilendiren yeni bir anlayıştır (Pehlivan & Konukman, 2004).

Spor alanlarında en kalabalık unsur olarak seyirciler olduğunu söyleyebiliriz. Budi ve Widyaningsih'e göre (2021), özellikle seyirciler yaptıkları davranışların sonuçlarını dikkate almayarak fanatik davranışlar gösterebilmektedir. Bu olumsuz davranışlar yaygınlaşması halinde toplum kültürüne zararlar veren sosyal bir problem haline dönüşmektedir (Alqmase ve ark., 2021). Toplumsal bir olgu olan spor kavramı, aslında toplumda şiddetin azaltılması ve sağlıklı bireylerin desteklenmesi hedefiyle varlığını sürdürmektedir. Bu hedef aynı zamanda modern dünyanın gereklerine de uygundur (Baltas, 2020). Ama günümüzde gittikçe bu yapı bozulmaktadır. Doğaner ve ark. (2021) yaptığı çalışmada futbol seyircilerinin fanatizm davranışlarının oldukça yüksek olduğunu ortaya koymuşlardır. Oysa 19. Yüzyıl ortalarında Alman gezgin Mordtmann (1925), Yozgat'ta seyrettiği atlı cirit oyununda, bir oyuncunun önceden uyarmaksızın attığı ciritin rakibe isabet etmesiyle öfkelenen seyircilerin, oyuncunun cirit oyunundaki kurala ahlaksızca uymadığını ve oyuna devam etmemesi gerektiğine karar verdiklerinden bahseder (Akt. Yıldıran, 2004). Günümüz futbol müsabakalarında taraftarlar insanlığa sığmayan eylemler sergilemekte ve insanların ölümüne ve yaralanmasına sebep olabilmektedirler. Spor sahalarında görülen bu şiddet olaylarını sadece emniyet önlemleri ile engel olmak mümkün değildir. Bu problemin çözümü ise fair play kavramının topluma yerleştirilmesine yönelik eğitim verilmesi ve değişik yollarla bu kavramı seyirci ile birlikte sporun tüm paydaşlarının bilincinde taze tutmak gerekmektedir (Pehlivan & Konukman, 2004).

Futbol ve basketbol taraftarları sporda istenilmeyen davranışlara neden olarak hakemlerin hatalı kararlarını, şike iddialarını, kışkırtıcı anonsları ve sloganları, TV ve gazetelerdeki gerilimi yükseltici haberleri, hukuki düzenlemelerdeki eksiklikleri, güvenlik önlemlerindeki eksiklikleri, kendi takımlarının kötü oynamasını göstermektedir (Aslan & Geyik, 2018; Yıldırım, 2017). Bu çalışmalarda taraftarlar sorunları başka kanallara aktardıkları anlaşılmaktadır. Taraftarlara fair play noktasında eğitimin gündeme alınabilmesi için taraftarların algılarında fair play kavramının ne olduğunun bilinmesi önemlidir. Bireylerin bir kavrama yönelik algılarını anlama yöntemlerinden biri de metafor çalışmalarıdır.

Metaforlar anlaşılma çalışılan yeni kavramları, daha önce bildiğimiz kavramlarla bağdaştırılarak zihnimizde tanımlanabilmesine çalışır (Thornborrow & Wareing, 1998). Günlük hayatta dış dünyayı ifade etmekte, görselleştirmekte ve algılamakta kullandığımız metaforlar, rastgele değil tecrübelerimiz aracılığıyla oluşmuşlardır. Metaforlar gündelik hayatımızdaki kavramları daha vurgulayıcı olarak ifade etmemiz mümkün olmuştur (Lakoff & Johnson, 2005). Spor alanındaki kavramlar genelde benzetme yoluyla aktarıldığı için metafor oluşturmaya oldukça uygundur. Bazı sportif aktivitelerde kültürel özelliklerden beslenilerek oluşturulmuş metaforlarla motivasyon amacıyla ya da hiciv amacıyla kullanılabilir (İnan ve ark., 2019). Spor alanında son yıllarda metafor çalışmalarının artış olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda genellikle spor kavramı (Ekinci ve ark., 2022; Yetim & Kalfa, 2019)

veya sporla ilişkili farklı kavramların (Koç & Yeniçeri, 2020; Yazıcı, 2020) öğrenci, sporcu, öğretmen yönetici ve antrenör gibi çeşitli çalışma grupları üzerinde yapıldığı görülmüştür.

Spor alanında önemli paydaşlardan biri de taraftarlardır. Taraftarlar, spora etkisi yadsınmaz seviyede büyük olan insan topluluklarıdır. Bu açıdan taraftarların fair playe yönelik algılarını ortaya koymak önem arz etmektedir. Metaforlar aracılığı ile spor alanında önemli paydaşlardan olan taraftarların fair play gibi sporla ilişkili bir kavramı nasıl içselleştirdikleri ve bu kavrama ne tür anlamlar yüklediklerinin ortaya çıkarılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Spor paydaşlarından antrenör, sporcu, öğretim elemanı, yönetici ve öğrenciler üzerinde fair playe yönelik metaforik çalışmalar (İnan ve ark., 2019; Çağlayan & Gül, 2017) yapılmış olmasına rağmen taraftarlar üzerinde fair play konusu üzerinde metaforik çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu açıdan çalışma alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

- Profesyonel futbol taraftarlarının "fair play" kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar nelerdir?
- Profesyonel futbol taraftarlarının "fair play" kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kategoriler altında toplanabilir?

Yöntem

Araştırma Türü

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenoloji (olgu bilim) kullanılmıştır. Olgu biliminde amaç insanların bir olguya yönelik yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu çalışmada olgu olarak "Fair play" seçilmiş ve profesyonel futbol taraftarlarının bu olgulara yüklediği anlamlar açığa çıkarılmaya çalışılmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırmada rastgele olmayan örnekleme tekniklerinden uygun örnekleme kullanılmıştır. Uygun örnekleme, kolay ulaşılabilir katılımcıların araştırmaya dâhil edildiği bir örnekleme türüdür (Budak & Budak, 2014). Araştırma grubunu Erzincan ili 2. Lig futbol takımı 24 Anagold Erzincanspor maçlarına giden ve gönüllü olarak araştırmaya katılan ve onam formunu dolduran 107 kişi oluşturmuştur. Araştırmaya katılan metaforlardan eksik ve ilişki kurulamayan metaforlar çıkarıldıktan sonra araştırma 100 katılımcıyla yürütülmüştür. Olgubilim gibi tekniklerin kullanıldığı nitel çalışmalarda, örneklemin az olsa da detaylı veri toplanabildiği belirtilmektedir (Neuman & Robson, 2014). Araştırmacı, incelediği olgu hakkında farklı katılımcılardan birbirine yakın görüşler topluyor ve topladığı verilerden daha ilerisine ulaşamıyorsa verilerde doygunluk sağlandığı anlaşılmaktadır (Strauss & Corbin, 2014). Araştırma verileri doygunluğa ulaştığı düşünüldüğünde sonlandırılmıştır.

Araştırmaya katılan taraftarların demografik bilgilerinin dağılımı incelendiğinde katılımcılardan 18-24 yaş aralığındaki katılımcılar araştırma grubunun %38'ini, 25-34 yaş aralığındaki katılımcılar ise %27'sini ve 35 yaş ve üstü katılımcılar ise %30'unu oluşturmaktadır. Eğitim durumu açısından incelendiğinde katılımcıların ortaokul mezunu ve ya altı olanlar %7'sini, lise mezunu olanlar ise % 28'ini, lisans mezunu veya üzeri eğitim durumları olanlar ise %65'ini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılanların maça gitme sıklıklarına bakıldığında katılımcılardan maçlara yılda bir iki kez gidenler %33'ünü, ayda bir gidenler %22'sini ve Her maça gidenler ise de %45'ini oluşturduğu anlaşılmıştır. Ayrıca katılımcıların %57'si nin lisanslı sporcu oldukları, %43'ünde lisans sahibi olmadıkları görülmüştür (Tablo 1).

Araştırma için Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık ve Spor Bilimleri Etik Kurulunun 28 Ocak 2022 tarihli 01/10 protokol nolu kararı ile etik onay alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada katılımcılara kişisel bilgi formu (anket) ile metafor çalışma kağıdı veri toplama aracı olarak uygulanmıştır. Kişisel bilgi formunda katılımcıların yaşını eğitim seviyesini, futbol maçlarına gitme sıklığı ile okul takımı ya da spor kulübünde lisanslı spor yapma durumları sorulmuştur. Ayrıca araştırmada "Fair play ..... gibidir. Çünkü ..... " ibaresinin yer aldığı metafor çalışma kağıdı kullanılmıştır. Katılımcılar ile stadyumda yüz yüze gerçekleştirilen veri toplama sürecinde katılımcılara metafor oluşturabilmeleri in istedikleri süre verilmiştir.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Bu araştırmada futbol taraftarlarının ürettikleri metaforların analizinde ve değerlendirilmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, benzer verilerin belli kategoriler ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek, okuyucunun anlayabileceği bir şekilde organize edilip yorumlanma süreci olarak ifade edilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Katılımcıların geliştirecekleri metaforların analiz edilmesi ve yorumlanması beş aşamada gerçekleştirilmiştir. Bu aşamalar şunlardır:

Adlandırma Aşaması: Bu aşamada araştırmaya katılan katılımcıların ürettikleri metaforların alfabetik sıraya göre geçici bir listesi yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda adayların yazılarında, metaforların belirgin bir şekilde dile getirilip getirilmediğine bakılmıştır ve dile getirdikleri metaforlar kodlanmıştır. Bu aşamada 3 adet eksik metafor çalışma kağıdı araştırmadan çıkarılmıştır.

Tasnif Etme (Eleme ve Aritma) Aşaması: Bu aşamada katılımcıların ürettikleri metaforlar tekrar tek tek okunup gözden geçirilerek, her metafor; metaforun konusu, metaforun kaynağı ve metaforun konusu ile metaforun kaynağı arasındaki ilişki bakımından analiz edilmiştir. Bu aşamada da 4 adet metafor ile neden ilişkisi kurulamayan metaforlar araştırmadan çıkarılmıştır.

Kategori Geliştirme Aşaması: Bu aşamada, katılımcılar tarafından oluşturulan 100 metafor, "fair play" kavramına yönelik sahip oldukları ortak özellikler bakımından irdelenerek ve temalar oluşturulmuştur. Bu işlem esnasında katılımcıların "fair play" için oluşturduğu metaforlar dikkate alınarak her metaforun bu olguyu nasıl kavramsallaştırdığına bakılarak sahip olduğu bakış açısına göre belli bir tema ile ilişkilendirilmiştir.

Güvenirliliği Sağlama Aşaması: Araştırmanın güvenirliğini sağlamak için, araştırmada oluşturulan kavramsal kategoriler altında verilen

Tablo 1.
Katılımcıların Demografik Bilgileri

	Group	f	%
Yaş	18-24	38	38
	25-34	27	27
	35 ve üstü	30	30
Eğitim Durumu	Ortaokul mezunu ve altı	7	7
	Lise	28	28
	Lisans ve üstü	65	65
Maça Gitme Sıklığı	Yılda bir iki kez gitme	33	33
	Ayda bir gitme	22	22
	Her maça gitme	45	45
Lisans durumu	Evet	57	57
	Hayır	43	43

metaforların, söz konusu bir kavramsal kategoriye temsil edip etmediğini tespit etmek için uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu amaç doğrultusunda uzman kişiye iki adet liste verilmiştir. Bunlar; Örnek metaforların alfabetik sıraya göre dizili olduğu liste, Farklı kavramsal kategorilerin adlarını ve özelliklerini içeren bir listedir.

Uzmandan bu iki listeyi de kullanarak birinci listedeki örnek metafor listesini, ikinci listedeki kavramsal kategoriyle (hiçbir metafor dışında bırakılmayacak şekilde) eşleştirmesi istenmiştir. Uzmanın yaptığı eşleştirmeler araştırmacının kendi yaptığı kategorileriyle karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalarda görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek araştırmacının güvenirliği, Miles & Huberman'ın formülü (Güvenirlilik=görüş birliği/(görüş birliği+görüş ayrılığı)) kullanılarak hesaplanmıştır (Miles & Huberman, 1994). Güvenirlik açısından görüşü sorulan uzman yedi metaforu (bebek, beyaz renk, eski bir dost, ışık, mutluluk, rakibin kendisi, taraftar grubu) araştırmacıdan farklı bir kategoride yer vererek ilişkilendirmiştir. Bu durumda, güvenirlik=100 / (100+8)=0,93 olarak sağlanmıştır. Nitel çalışmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri olduğu durumlarda istenilen düzeyde bir güvenirlik sağlanmış olmaktadır (Saban, 2009).

Verileri Bilgisayar Ortamına Aktarma Aşaması: Katılımcıların ürettikleri metaforların kodlaması yapılmıştır. Örnek: 7K32=> 7=Katılımcı no, K=Katılımcı, 32=Yaş

Tablo 2.
Taraftarların Fair Playe Yönelik Geliştirdikleri Metaforlar

Sıra	Metafor Adı	f	%	Sıra	Metafor Adı	f	%
1	Centilmenlik	7	7	34	Hoşgörü	1	1
2	Dostluk	5	5	35	Hava	1	1
3	İnsanlık	5	5	36	Işık	1	1
4	Adalet	5	5	37	İlaç	1	1
5	Kardeşlik	4	4	38	İnanç	1	1
6	Vicdan	4	4	39	İnsan	1	1
7	Aile	3	3	40	İnsanın içindeki cevher	1	1
8	Altın oran	2	2	41	Kalp	1	1
9	Aşk	2	2	42	Kültür	1	1
10	Çiçek	2	2	43	Mihenk taşı	1	1
11	Kardeşlik	2	2	44	Mutluluk	1	1
12	Güneş	2	2	45	Nefes	1	1
13	Hayati bir mesele	2	2	46	Nezaket	1	1
14	Karakter	2	2	47	Olmazsa olmaz	1	1
15	Kitap	2	2	48	Oyunda saygı	1	1
16	Su	2	2	49	Rakibin kendisi	1	1
17	Anlayışlı bir aile	1	1	50	Saygı	1	1
18	Bebek	1	1	51	Saygı sevgi dürüst adil	1	1
19	Beyaz renk	1	1	52	Saz ekibi	1	1
20	Binanın kolonu	1	1	53	Sevgi	1	1
21	Bitcoin	1	1	54	Sistemin lokomotif	1	1
22	Bitki	1	1	55	Sportmenlik	1	1
23	Cennet	1	1	56	Sporun ruhu	1	1
24	Cömertlik	1	1	57	Taraftar grubu	1	1
25	Çay	1	1	58	Tatile gitmek	1	1
26	Çiçekli bahçe	1	1	59	Tatlı	1	1
27	Doğru kalem	1	1	60	Telefon	1	1
28	Dönme dolap	1	1	61	Terazi	1	1
29	Dürüstlük	1	1	62	Toprak	1	1
30	Doğruluk	1	1	63	Trafik	1	1
31	Eski bir dost	1	1	64	Tuz	1	1
32	Fenerbahçe	1	1	65	Yolculuğa çıkmak	1	1
33	Hakim	1	1	66	Zenginlik	1	1
Toplam						100 (f)	100 (%)

Şekil 1.
Taraftarların Fair Playe Yönelik Kullandıkları Metaforların Kelime Bulutu

Veri analizi aşamasında elde edilen metaforlar ve gerekçeli ifadelerin kategorileri, şekil ve tablolar hâlinde sunulmuştur. Metaforların tekrar sayılarına göre etkisini anlamak için kelime bulutu kullanılmıştır. Kelime bulutu <https://wordart.com/create> programı kullanılarak elde edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde taraftarları fair playe yönelik geliştirdikleri metaforlar ve metaforların ortak özellikleri dikkate alınarak oluşturulan kategorilerine yönelik bulgular ele alınmıştır.

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların fair playe yönelik 66 farklı toplam 100 metafor kullandıkları anlaşılmıştır. Üretilen metaforların tekrarları analiz edildiğinde en çok tekrar edilen 3 metaforun sırasıyla centilmenlik (f:7), adalet (f:5), dostluk (f:5), ve insanlık (f:5) olduğu anlaşılmıştır. Katılımcıların fair playe yönelik kullandıkları metaforların kelime bulutu tekniği ile görsel Şekil 1'de yer almaktadır.

Şekil 1 incelendiğinde 2. Lig taraftarlarının fair playe yönelik en fazla geliştirdikleri metaforların centilmenlik, dostluk, insanlık, adalet, kardeşlik, vicdan olduğu görülmektedir.

Fair Playe Yönelik Oluşturulan Kavramsal Metafor Kategorileri
Taraftarların fair playe yönelik geliştirdikleri 100 metafor altı kategoride bir araya getirilmiştir. Bunlar; insani niteliklerin ifadesi olarak fair play, bilgeliğin ifadesi olarak fair play, doğanın bir ifadesi

olarak fair play, rehber olarak fair play, olmazsa olmaz olarak fair play ve nesnelere ilgili olarak fair playdir. Fair play kavramına ilişkin metaforlar kategorilerine göre aşağıdaki Tablo 3'te gösterilmiştir.

Katılımcı taraftarların bilgeliğin ifadesi olarak fair play kategorisine giren metaforları ve gerekçeleri incelendiğinde en çok bu kategoride metafor geliştirdikleri görülmektedir. Üretilen metafor ve gerekçelerinden bazı örnekler tablo 4'te yer almaktadır.

Katılımcı taraftarların insani niteliklerin ifadesi olarak fair play kategorisine giren metaforları ve gerekçeleri incelendiğinde bu kategoride çok sayıda metafor geliştirdikleri görülmektedir. Üretilen metafor ve gerekçelerinden bazı örnekler Tablo 5'te yer almaktadır.

Katılımcı taraftarların doğanın bir ifadesi olarak fair play kategorisine giren metaforları ve gerekçeleri incelendiğinde bu kategoride çok sayıda metafor geliştirdikleri görülmektedir. Üretilen metafor ve gerekçelerinden bazı örnekler tablo 6'da yer almaktadır.

Katılımcı taraftarların olmazsa olmaz olarak fair play kategorisine giren metaforları ve gerekçeleri incelendiğinde bu kategoride çok sayıda metafor geliştirdikleri görülmektedir. Üretilen metafor ve gerekçelerinden bazı örnekler Tablo 7'da yer almaktadır.

Katılımcı taraftarların nesnelere ilgili olarak fair play kategorisine giren metaforları ve gerekçeleri incelendiğinde bu kategoride çok sayıda metafor geliştirdikleri görülmektedir. Üretilen metafor ve gerekçelerinden bazı örnekler Tablo 8'da yer almaktadır.

Tablo 3.
Taraftarların "Fair Play" Kavramına İlişkin Metafor Kategorileri

Kategoriler	Metaforlar	Metafor Frekansı	Metafor Sayısı
1. Bilgeliğin ifadesi olarak fair play	Centilmenlik (7), adalet (5), dostluk (5), kardeşlik (4), vicdan (4), aşk (2), karakter (2), kardeşlik (2), ahlak (1), dürüstlük (1), doğruluk (1), cömertlik (1), hoşgörü (1), inanç (1), kalp (1), mutluluk (1), nezaket (1), oyunda saygı (1), saygı (1), saygı sevgi dürüst adil (1), sevgi (1), sportmenlik (1).	45	22
2. İnsani niteliklerin ifadesi olarak fair play	İnsanlık (5), aile (3), anlayışlı bir aile (1), bebek (1), eski bir dost (1), İnsan (1), insanın içindeki cevher (1), zenginlik (1).	14	8
3- Doğanın bir ifadesi olarak fair play	Altın oran (2), çiçek (2), güneş (2), su (2), beyaz renk (1), bitki (1), çiçekli bahçe (1), hava (1), toprak (1).	13	9
4-Olmazsa olmaz olarak fair play	Hayati bir mesele (2), binanın kolonu (1), cennet (1), çay (1), Fenerbahçe (1), kültür (1), nefes (1), olmazsa olmaz (1), sistemin lokomotif (1), sporun ruhu (1), tatlı (1).	12	11
5-Nesnelere ilgili olarak fair play	bitcoin (1), dönme dolap (1), ilaç (1), kitap (1), kitap (1), mihenk taşı (1), telefon (1), terazi (1), tuz (1).	9	9
6-Rehber olarak fair play	doğru kalem (1), hakim (1), ışık (1), taraftar grubu (1), yolculuğa çıkmak (1), rakibin kendisi (1), saz ekibi (1).	7	7
Toplam		100	66

Tablo 4.
Bilgeliliğin İfadesi Olarak Fair Play Kategorisine Giren Metaforlar ve Gerekçe Örnekleri

Metafor adı	Metafor gerekçesi
Adalet	Adil olmayan bir oyun ve adaletli olmayan oyuncular spor ahlakına uygun olmaz (74K27).
Adalet	Adalet gelişirse dostluk gelişir (71K39).
Adalet	Hiçbir haksızlığa göz yummaz (44K18).
Ahlak	Sporcunun sadece yetenekli değil aynı zamanda ahlaklı olması gerekir (49K24).
Aşk	Sevmek istersiniz (92K20).
Aşk	Aşkta dürüst olursan iyi gider. Fair playde de dürüst olursan sonuçları güzel olur (96K20).
Centilmenlik	Karşılıklı gülmek eğlenmek ve saygı duymaktır (84K36).
Cömertlik	Oyuncular arasındaki bağı daha çok güçlendirir (117K18).
Dostluk	Dost insanı düştüğü yerden kaldırır (6K37).
Dostluk	İnsanlar dürüst ve doğru kabul edilen davranışlarda bulunarak samimi olduğu dostlarına davrandığı gibi, aynı davranışları sergiler ve kendini mutlu eder (116K23).
Doğruluk	Sporcular müsabaka sürecinde her kurallara riayet etmektedir (110K33).
Hoşgörü	fair play rakip takımı düşman olarak görmemektir. Bu sebepten spor faaliyetlerinde yardımseverlik ve empati görüştür (118K22).
Kalp	Kalbi olmayanın vicdanı sızlamaz (67K33).
Karakter	Bir insanın karakterini oyun oynayarak çözebilirsiniz. Çünkü oyunda insanın gerçek yüzü ve karakteri ortaya çıkar. Oyun gerçekleri yansıtır (107K23).
Kardeşlik	Kardeşlik kadar saf ve temizdir, içten ve samimidir (100K22).
Mutluluk	Başkası mutlu olunca karşı tarafta mutlu olur. Mutluluk bulaşıcıdır (108K21).
Nezaket	Kazansan da, kaybetse de rakibe olan saygıyı korumayı içermektedir (126K31).
Saygı	İki takım ve taraftar birbirine saygı duymalıdır (23K36).
Sportmenlik	Sporun ve spor etiğinin gereğini yerine getirerek kurallara uymayı gerektirir (106K26).
Vicdan	Haksız yere rekabete sen izin versen de vicdanın izin vermez, rahat olmaz (57K20).

Tablo 5.
İnsani Niteliklerin İfadesi Olarak Fair Play Kategorisine Giren Metaforlar ve Gerekçe Örnekleri

Metafor Adı	Metafor Gerekçesi
Aile	Aile ortamı gibi olması gerekir (45K39).
Anlayışlı bir aile	Aile içinde farklılıklar kabul edilir. Ortak kararlar alınır. Fair playde farklılıkları kabul etme ve adaletli olma gibi unsurlar vardır (70K30).
Bebek	Bebek bakım isteyen ve ihtiyaç sahibi bir canlı gibi Fair playde bakım ve ihtiyacı olan bir kavramdır. Fair play terim olarak kalmaması gereken bir sözcüktür (94K25).
Eski bir dost	Yıllar geçse de eskimez (89K23).
İnsan	İyilik ve kötülük insan içindir (125K37).
İnsanın içindeki cevher	fair play ruhuyla yaşadıkça hem çevresine hem de kendine faydalı bir birey olur (25K32).
İnsanlık	Saygı, sevgi, dürüstlük gibi kavramları içinde barındırır (1K18).
İnsanlık	Cömertlik, hoşgörü, dürüstlük, saygı sevgi gibi kavramları içinde barındırır (4K18).
İnsanlık	İnsanın kardeşlik duygusunu birleştirir (39K18).
İnsanlık	İnsanlar nasıl birbirine yardımcı olurlar fair playde birbirlerine yardımcı olurlar (120K26).
Zenginlik	Zengin insan her zaman hoşgörüyü ve iyiliği kazanır (113K29).

Katılımcı taraftarların rehber olarak fair play kategorisine giren metaforları ve gerekçeleri incelendiğinde bu kategoride çok sayıda metafor geliştirdikleri görülmektedir. Üretilen metafor ve gerekçelerinden bazı örnekler Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 6.
Doğanın Bir İfadesi Olarak Fair Play Kategorisine Giren Metaforlar ve Gerekçe Örnekleri

Metafor adı	Metafor gerekçesi
Altın oran	Altın oran nasıl bir kusursuzluk varsa her şey tam nizam içindeyse fair playde de böyle bir düzen vardır (14K26).
Altın oran	Adalette değerlidir (75K51).
Beyaz renk	Saf ve temizliği ifade eder. Çirkin ve kötü davranışların olmadığı ortamdır (101K23).
Bitki	Bitkiler sulandığında yeşerir ve sağlıklı büyür. İyi bakılmadığında hastalanır, çürür ve yanındakilere zarar verir (124K30).
Çiçek	Çiçeğin yapraklarına benzer. Her bir yaprak fair playin farklı yönünü belirler. Barış, kardeşliği, sportmenliği ve doğruluğu temsil eder (102K21).
Çiçek	Sunduğunuz insanı çok sevindirir (76K40).
Çiçekli bahçe	Çiçeksiz bahçe nasıl güzel olmazsa sporda fair playsiz olmaz (58K37).
Güneş	Güneş nasıl gezegenleri aydınlatıyorsa daha iyi bir hale getiriyorsa fair playde öyledir. Oyuncuları aydınlatır ve daha iyi bir sporcu yapar (98K19).
Güneş	İnsanın içini ısıtır (59K22).
Su	Saydamdır ve ihtiyacımız olan şeydir (82K35).
Su	Susuz yaşayamayız (86K24).

Tartışma

Profesyonel futbol takım taraftarlarının fair play kavramına yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada; en sık kullanılan metaforlar sırasıyla centilmenlik, kardeşlik, adalet, dostluk ve insanlıktır. Metaforlar gerekçelerinden hareketle 6 kategoride toplanmıştır.

Katılımcılar çok sayıda farklı metafor kullanması ve belirli bir metaforda yüksek bir fikir birliği olmaması dikkat çekmiştir. Fair play kavramını tek bir metaforla açıklamak mümkün değildir. Aynı çeşitliliği Çağlayan ve Gül'ün (2017) çalışmasında da görmek mümkündür. Bu sonuçlar, Weade ve Ernst'in (1990) metaforların belirli bir kavramı tanımlama gücünü ifade etmeye çalıştıkları "Metaforlar seçicidir ve tanımladıkları kavramın tamamını değil, bir kısmını temsil ederler" ifadesi ile desteklenmektedir. Ayrıca katılımcıların çoğunlukla fair playin yüksek insani değerlerle bütünlük arz eden yapısına yönelik algılarının olduğu tespit edilmiştir. En çok kullanılan metafor "centilmenlik (f:7) olmuştur. Fair play aslında İngilizce bir kavramdır. Ancak sporla ilgili herkesin aşına olduğu bu kavram, İspanya'dan Almanya'ya, Hindistan'dan Kore'ye, Afrika ülkelerinden küçük Avustralya eyaletlerine kadar hemen her yerde "centilmenlik" olarak bilinmektedir (Erdemli, 1992; Simon, 1991). Bu bakımdan kullanılan metafor fair playin aslında eşanlamlısı olan

Tablo 7.
Olmasa Olmaz Olarak Fair Play Kategorisine Giren Metaforlar ve Gerekeçe Örnekleri

Metafor adı	Metafor gerekçesi
Binanın kolonu	Toplum ayakta tutar. Adil olmayan toplumlar yıkılmaya mahkumdur (123K36).
Cennet	Her zaman bize lazım olandır (42K18).
Çay	Çaysız bir hayat nasıl düşünülmezse fair playsiz sporda düşünülmez (63K34).
Fenerbahçe	Onsuz olmuyor, onunla hiç olmuyor (112K29).
Hayati bir mesele	Hayat nasıl yaşanması gerekiyorsa fair playde sporda olması gerekiyor (61K29).
Hayati bir mesele	Fair play hayat kadar değerlidir (48K33).
Kültür	İyi kültür ve ahlaklı olmak insanların olmazsa olmazıdır (43K38).
Nefes	İnsan nasıl nefes almadan yaşayamazsa fair play olmayan sporlarda yaşayamaz. Amacına uygun olmaz (9K35).
Sistemin lokomotif	fair play olmazsa sistem çalışmaz (31K47).
Sporun ruhu	Sporun amaçlarının en önemlisi centilmenlik anlayışıdır. Bu manada fair play sporun ruhudur (83K44).
Tatlı	Tatlı benim hayatımda olmazsa olmazıdır. Fair play de olmazsa sporda tatsız olur (60K40).

Tablo 8.
Nesnelerle İlgili Olarak Fair Play Kategorisine Giren Metaforlar ve Gerekeçe Örnekleri

Metafor adı	Metafor gerekçesi
Bitcoin	Yatırım yaptığın zaman karşılığını alırsın. Fair play yaptığında da karşılığını alırsın (115K23).
Dönme dolap	Sıra bir gün sana da gelecek ve adil olmanın ve eşitliğin döngüsü devam edecek (80K36).
İlaç	Aradaki bağı kuvvetlendirir (81K30).
Kitap	Okudukça sürükler, fair playde yaptıkça yapasın gelir (119K36).
Kitap	Her değer verdiğinde kendi değeriniz artar (95K25).
Mihenk taşı	Bir şeyi değerli kılar ama görünmeyen özür (121K38).
Telefon	Kullandıkça bağımlılık yapar (114K42).
Terazi	İnsanın ahlaki seviyesi tartar ölçer (69K38).
Tuz	Tuzsuz yemek de yenir ama lezzetli olmaz. Sporda da aynı şekilde fair play olmadan da oynanır ama tadı olmaz (10K37).

kavramdır. Fair play kavramının Türkçeye girmesiyle birlikte bunun karşılığı olarak çeşitli kelimeler kullanılmıştır. Fair playe yakışan davranışlar genel olarak centilmenlik, sportmenlik ya da nezaket olarak ifade edilmektedir (Koç & Tamer, 2016).

Katılımcıların, fair playe yönelik ürettikleri metaforların arasında en yüksek frekansa sahip ilk iki kategorinin “bilgeliğin ifadesi olarak fair play” ve “insani niteliklerin ifadesi olarak fair play” olduğu görülmektedir. Bu da taraftarların fair playin insanlığın ve bilgeliğin bir gereği olarak gördüklerini ve fair playe bakışlarının çok pozitif olduğunu göstermektedir. Fair playe yönelik yapılan başka bir metafor çalışmasında da spor bilimlileri öğrencileri fair playe karşı pozitif algılarının olduğu görülmüştür. Bu öğrenciler “fair play” kavramını temel olarak insan karakterinin yansıması, insan

yaşamının vazgeçilmez bir parçası, özverili sevgi, iyi düşünme ve varlığıyla insana ışık tutan bir kavram olarak algıladıklarını; yani insanın ahlaki değerlerinin vazgeçilmez unsuru olarak görmüşlerdir (Çağlayan & Gül, 2017). Her ne kadar Doğaner ve ark. (2021) yaptığı çalışmada futbol seyircilerinin fanatizm davranışlarının oldukça yüksek olduğunu ortaya koymuşlarsa da taraftarlar fair play davranışlarının insani bir gereklilik olduğunun bilincinde oldukları anlaşılmaktadır. Teorik olarak herkesin güzel manalar yüklediği ancak uygulamalarda gözden kaçan fair play kavramının toplumda yaygınlaşması sportif ortamlarda ortaya çıkan problemlerin azaltılmasına katkı sağlayacaktır. fair play anlayışı, insanın doğuştan sahip olduğu özelliklerden değildir. Fakat amaca yönelik gerçekleştirilen bir eğitim ile kazandırılabilir (Yıldırım, 2004). Bu noktada eğitimciler çok iş düşmektedir.

Çalışmamız her ne kadar farklı yaş grubu katılımcılardan oluşmakta ise de her yaş grubu taraftarlarda benzer algıların olduğu düşünülmektedir. Benzer şekilde Ekinci ve ark. (2022) spor algısının bütün kuşaklarda benzer metaforlarla açıklandığını tarihsel süreçte kuşaklar arasında değişim yaşamadan varlığını sürdürdüğünü düşünmektedirler.

Yıldırım'a göre (2017) spor ortamlarında ortaya çıkan şiddet ve saldırganlık olaylarının psikolojik ve sosyolojik analizleri iyi bir şekilde yapılmalı ve gerektiğinde toplu merkezli hizmetler ve sosyal güvenlik önlemlere yer verilmelidir. Beden eğitimi ve spor derslerinde ilkokuldan itibaren bahsi geçen konulara yönelik olarak hedef ve kazanımlara yer verilmelidir. Erken yaşlardan başlayarak çocuklara spor kültürü ve spor bilinci aşılanmalıdır. Tutkun ve ark. (2012) göre de spor olaylarının psikolojik ve sosyolojik analizleri her daim yapılarak değerlendirilmeli ve taraftarların şiddetten uzak bireyler olarak yetişmesi için ilkokuldan başlayarak özellikle spor eğitiminde fair play felsefesine önem verilmesini ve kent içinde sosyal faaliyet alanlarının yaygınlaştırılmasını vurgulamaktadırlar.

Bu araştırmada nitel araştırma modeli kullanılması nedeniyle bulguların genellenmesindeki zorluklarla birlikte, taraftarların metaforlara dair öncesinde herhangi bir deneyimlerinin olması ihtimali bu araştırmanın önemli bir sınırlılığıdır. Ayrıca bu araştırmada taraftarların algıları metaforlar aracılığı ile tespit edilmeye çalışılmıştır. Algıların metaforlar elde edilmiş olması da diğer sınırlılığı olarak ele alınabilir. Bu araştırmanın amacına yönelik kullanılan yöntem, taraftarların sahip oldukları algıların altında yatan nedenlerin bilinmesi adına sınırlılık arz etmektedir. Buradan hareketle derinlemesine görüşmelerin olduğu nitel araştırmalar (Creswell & Poth, 2016) planlanarak ortaya çıkan algılara sebep olan nedenlerin ortaya çıkartılması bu konuda araştırma yapmak isteyenlere önerilmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucuna genel olarak bakıldığında taraftar nezdinde fair play'in olumlu algılandığı, taraftarların belli kalıplar içinde

Tablo 9.
Rehber Olarak Fair Play Kategorisine Giren Metaforlar ve Gerekeçe Örnekleri

Metafor adı	Metafor Gerekçesi
Doğru kalem	Güzellikleri yazar (91K21).
Hâkim	Hâkim adaletili olmak zorundadır. Mantiğine göre değil kanunlara göre hareket etmelidir (78K36).
İşık	Karanlıkta kaldığımızda bize yol gösterir (104K20).
Taraftar grubu	Takımın yense de yenilsen de her zaman barış ve huzur ortamının olduğu topluluktur. Irkçılık yoktur. Bu yüzden kardeşliğin ve dostluğun olduğu tek ortamdır (103K19).
Yolculuğa çıkmak	Hedefe ulaştırır (85K22).
Rakibin kendisi	Asıl galibiyet onu yenince alınır (66K35).
Saz ekibi	Saz ekibi nasıl birlikte kusursuz bir müzikle gönüllere dokunuyorsa fair playde birliktelikle daha iyi bir sonuç elde eder (13K27).

olmadan farklı metaforlarla fair play kavramını yücelttiği düşünülmektedir. Taraftarların bu algısının tribünlere ve spor ortamlarına yansıtılması heyecan verici olarak addedilebilir. Bu olumlu düşüncenin spor sahalarında olumlu davranış örnekleri ile ön plana çıkarılarak yaygınlaştırılması sağlanmalıdır. Bu durumun sağlanması için multidisipliner projelerle desteklenen deneysel çalışmalarda da ihtiyaç vardır. Bu amaçla Koç'un (2017) geliştirdiği ve beden eğitimi spor dersinde sportmenlik davranışlarının geliştirilmesine yönelik uygulamanın küçük taraftar gruplarına yönelik uygulanabileceği ve yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

Etik Komite Onayı: Bu çalışma için etik komite onayı Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nden (Tarih: 28 Ocak 2022, Sayı: 01/10) alınmıştır.

Hasta Onamı: Araştırmada katılımcılardan bilgilendirilmiş gönüllü olur formu alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir – Y.K.; Tasarım – Y.K.; Denetim – Y.K., H.B.E.; Kaynaklar – H.B.E.; Malzemeler – Y.K.; Veri Toplama ve/veya İşleme – Y.K., H.B.E.; Analiz ve/veya Yorum – Y.K., H.B.E.; Literatür Taraması – Y.K., H.B.E.; Yazıyı Yazan – Y.K.; Eleştirel İnceleme – H.B.E.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was received for this study from the ethics committee of Erzincan Binali Yıldırım University (Date: January 28, 2022, Number: 01/10).

Informed Consent: Informed consent forms were obtained from the participants in the study.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – Y.K.; Design – Y.K.; Supervision – Y.K., H.B.E.; Resources – H.B.E.; Materials – Y.K.; Data Collection and/or Processing – Y.K., H.B.E.; Analysis and/or Interpretation – Y.K., H.B.E.; Literature Search – Y.K., H.B.E.; Writing Manuscript – Y.K.; Critical Review – H.B.E.

Declaration of Interests: The authors declare that they have no competing interest.

Funding: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- Alqmase, M., Al-Muhtaseb, H., & Rabaan, H. (2021). Sports-fanaticism formalism for sentiment analysis in Arabic text. *Social Network Analysis and Mining*, 11(1), 1–24.
- Aslan, Ş., & Geyik, B. (2018). Futbol ve basketbol taraftarlarının sporda şiddet ve istenmeyen davranışlara bakışlarının incelenmesi. *Eurasian Research in Sport Science*, 3(1), 1–14. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/509677>
- Baltas, A. (2020). Football clubs, social changes, and political disputes in interwar Greece. *International Journal of the History of Sport*, 37(11), 992–1006. [\[CrossRef\]](#)
- Budak, İ., & Budak, A. (2014). Nicel, nitel ve karma araştırmalarda örnekleme. İçinde S. B. Demir (Ed.), *Eğitim Araştırmaları; nicel, nitel ve Karma Yaklaşımlar* (ss. 215–242). Eğitim Kitab.
- Budi, D. R., & Widyaningsih, R. (2021). Revealing fanaticism of football supporters: Mass psychology perspective. *Annals of Tropical Medicine and Public Health*, 24(3). [\[CrossRef\]](#)
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (4th ed). Sage publications.

- Çağlayan, H. S., & Gül, Ö. (2017). Metaphoric perceptions of the students of the sports sciences faculty regarding the concept of fair-play. *Journal of Education and Training Studies*, 5(8), 139–150. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1150523>. [\[CrossRef\]](#)
- Doğaner, S., Erdeveciler, Ö., Balcı, V., Uyar, Y., Bağış, T. Ö., & Ercan, M. (2021). Futbol taraftarlarının fanatizm düzeylerinin belirlenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(4), 257–269. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1992993>
- Ekinci, H. B., Mallı, A. Y., Şam, C. T., & Demirel, N. (2022). Sporla ilgili metaforik algıların kuşaklara göre incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(Özel Sayı 1), 614–621. [\[CrossRef\]](#)
- Erdemli, A. (1992). Fair play ve olimpizm. Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri (20–22 Kasım), Ankara, Kasım Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yayınları No:3, 180.
- İnan, M., Dervent, F., & Karadağ, B. (2019). Spor Paydaşlarının fairplay kavramına ilişkin metaforik algıları. *Spor Bilimleri Dergisi*, 30(2), 85–95. [\[CrossRef\]](#)
- Koç, Y. (2017). Beden eğitimi dersinde sportmenlik davranışı kazandırmaya yönelik uygulama önerisi: Küçüklerin oyununda centilmenliğin yapılandırılması (KOCY). *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 212–227. [\[CrossRef\]](#)
- Koç, Y., & Tamer, K. (2016). A study on the sportsmanship behaviors of female students in physical education course according to different variables. *Niğde University Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 7(1), 16–27.
- Koç, Y., & Yeniçerli, S. (2020). Farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik algılarının metaforik analizi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 106–125. [\[CrossRef\]](#)
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2005). *Metaforlar: Hayat, anlam ve dil* (G. Y. Demir, Çev). Paradigma.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. Sage Publications.
- Neuman, W. L., & Robson, K. (2014). *Basics of social research*. Pearson Canada.
- Pehlivan, Z., & Konukman, F. (2004). Fair-play yeri ve nemi. *Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 49–53. [\[CrossRef\]](#)
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281–326.
- Simon, R. L. (1991). *Fair play 'sports, values & society'*. USA. Westview Press.
- Strauss, A., & Corbin, J. (2014). *Basics of qualitative research techniques*. Sage Publications.
- Thornborrow, J., & Wareing, S. (1998). *Patterns in language: An introduction to language and literary style*. Psychology Press.
- Tutkun, E., Taşmektepligil, M. Y., Canbaz, S., Acar, H., & Çon, M. (2012). Samsunspor taraftarlarının sosyo-ekonomik özellikleri ve şiddete eğilimleri. *Seçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 56–63.
- Weade, R., & Ernst, G. (1990). Pictures of life in classrooms, and the search for metaphors to frame them. *Theory into Practice*, 29(2), 133–140. [\[CrossRef\]](#)
- Yazıcı, M. (2020). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin "hakem" kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(1), 4911–4929. [\[CrossRef\]](#)
- Yetim, A. A., & Kalfa, M. (2019). Üniversite öğrencilerinin sporla ilgili metaforik algıları ve spor etkinliği dersi. *Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 41–54. [\[CrossRef\]](#)
- Yıldırım, İ. (2004). Fair Play: Kapsamı, Türkiye'deki görünümü ve geliştirme perspektifleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(4), 3–16.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Basım). Seçkin Yayınevi.
- Yıldırım, M. (2017). Futbol seyircilerinin saldırganlık davranışlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Journal of International Social Research*, 10(50), 1046–1057. [\[CrossRef\]](#)